

De vlinder komt pas in de volgende zomer uit, meestal in de loop van een nacht. Hij kruipt een eindje de dichtstbijzijnde dennestam op en blijft daar zowat op kniehoogte zitten om zijn vleugels te strekken en hard te laten worden. Hij blijft daar de hele dag roerloos zitten, en gaat pas in de avond-schemering voedsel zoeken op nachtbloemen zoals Kamperfoelie en Zeepkruid. Hoe overleeft de vlinder die hele dag, zo open en bloot op de boomstam, voor het grijpen voor al zijn vijanden? Het best zou dat één van mijn kennissen kunnen vertellen, die eens vijf minuten lang op zijn hurken naar een dennestam had zitten kijken, en toen opeens ontdekte, dat hij al die tijd zonder het te merken naar een *pinastri*-vlinder had zitten staren. De grondkleur van de vlinder is zowat gelijk aan die van de boomschors. De voorvleugels, die in de rusthouding de achtervleugels geheel bedekken, zowel als het lichaam dragen een tekening van donkerder bruine lijnen, die in de rusthouding parallel verlopen aan de barsten in de schors. In kleur en tekening lijkt de vlinder daarom niets anders dan een deel van de schors (fig. 4).

Op het eerste gezicht lijkt het heel gewoon dat de tekening van de vlinder min of meer evenwijdig is aan de groeven in de schors. Dat wordt immers „vanzelf” zo, als de

vlinder de stam opkruipt en dan stilhoudt. Toch gaan we hier anders over denken als we horen van Spannervlinders wier schorstekening dwars in plaats van in de lengte over de vleugels loopt, bv. *Hybernia leucophaearia* en *Eupithecia abbreviata*. Deze zitten in rust niet verticaal, zoals de Dennepijlstaart, maar 90° gedraaid. Hun lichaam is dan horizontaal, maar de tekening weer evenwijdig aan die van de schors, Cott, die dit geval bespreekt in zijn mooie boek, „Adaptive Coloration in Animals”, laat zien hoe zulke vlinders voor de mens werkelijk opvallender worden als ze zo worden gedraaid, dat hun tekening dwars op die van de schors staat. Wie gaat daarom eens na, of 90° gedraaide Dennepijlstaartvlinders makkelijker door vogels worden gevonden dan normaal zittende? En of de vlinders op een omgevalen boomstam horizontaal gaan zitten, om de harmonie met de schorstekening in stand te houden?

Uit het voorgaande blijkt, hoop ik, dat er nog heel wat te doen valt eer alle vragen, die het uiterlijk van de Dennepijlstaart ons stelt, zijn beantwoord. Maar we kunnen toch al wel stellig zeggen, dat deze soort als rups zowel als vlinder door een verbazend goede camouflage wordt beschermd.

„DE BLAUWE KAMER” BIJ RHENEN, EEN UIT VOGELKUNDIG OOGPUNT ZEER BELANGRIJK GEBIED

SJ. BRAAKSMA.

Afdeling Natuurbescherming en Landschap van het Staatsbosbeheer.

Aan de voet van de Grebbeberg ligt een prachtige plas, ontstaan door afgraving van de uiterwaarden, ten behoeve van de

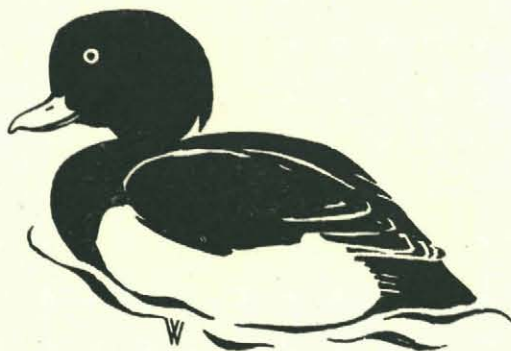
steenfabriek „De Blauwe Kamer” gelegen bij het veer naar Opheusden. Deze ± 5 ha grote plas, omzoomd door riet en griend,

heeft zich in de loop van haar bestaan ontwikkeld tot een waardevol natuurgebied. De griend is dicht begroeid en biedt broedgelegenheid en schuilplaats aan tal van vogels. Belangwekkender is echter de vogelwereld van de plas en de rietlanden. Dit blijkt o.m. duidelijk uit talrijke gegevens van ter plaatse goed bekende ornithologen, zoals de heren A. de Kleuver uit Veenendaal en Dr Ir H. N. Kluijver uit Wageningen.

Het meest opvallend in de broedtijd zijn wel de luidruchtige Zwarte sterns en Visdiefjes. Hun alarmkreten waarschuwen de Wilde eenden, Meerkoeten en Waterhoentjes, die zich haasten om zich met hun kroost zoveel mogelijk tussen het riet aan het oog te onttrekken, terwijl de Futen al duikende aan de aandacht trachten te ontsnappen. De Grote karekieten, Rietzangers en Rietgorzen echter trekken zich van al deze drukte slechts weinig aan en gaan rustig hun gang, evenals de Torenvalk die al „biddende” jacht maakt op Veldmuizen. Incidenteel broedt ook de Kuifeend bij de Blauwe Kamer en dan kan men met wat geluk dit als broedvogel zo zeldzame eendje met haar jongen op de plas waarnemen. Goed versholen tussen het riet nestelen tenslotte af en toe Roerdomp en Woudaapje, de beide weinig algemene reigerachtigen, die zich slechts zelden goed laten bekijken en juist daarom voor de meeste vogelkenners een aparte attractie vormen. Doch niet alleen in de broedtijd is de vogelwereld van de Blauwe Kamer belangwekkend: — juist in de trektijd is dit gebied voor elke vogelliefhebber een waar dorado!

Vooraf gedurende herfst en winter vertoeven grote aantallen eenden op de plas. De meeste in Nederland voorkomende soorten „zoetwatereenden” worden hier dan ook reeds gesignaleerd: „duikeenden” zoals

Kuifeend, Topper, Tafeleend, Grote zaagbek en Nonnetje, en „zwemeenden” zoals Wilde eend, Slobeend, Smient, Zomertaling en Wintertaling. Tussen de eenden bevinden zich vaak honderden Meerkoeten, terwijl in kleiner aantal in herfst en voorjaar ook Fuut en Dodaars geregeld aanwezig zijn. De zeldzame Geoorde fuut werd eveneens reeds enkele malen op de herfsttrek gesignaleerd. De prachtig gekleurde IJsvogeltjes bezoeken het gebied geregeld en ook de zeldzame Visarend laat zich hier in de trektijd meermalen zien. In het rietland vertoeven Waterrallen en Porceleinhoentjes, terwijl zich elders langs de oever verschillende plevieren en ruiters ophouden, zoals Kleine plevier, Bontbekplevier, Groenpootruiter, Bosruiter en Zwarte ruiter. Tussen de ruiters fourageren vaak tientallen Watersnippen, Kieviten en Oeverlopers. Blauwe reigers, Kapmeuwen en soms ook Aalscholvers bezoeken de plas tijdens hun voedseltochten, evenals Buizerd en Bruine kiekendief. Als bijzonderheid dient tenslotte te worden vermeld, dat ook de Visotter nog voorkomt in dit prachtige natuurterrein, hetgeen overigens waarschijnlijk te danken is aan de veel gemaakte bordjes „Verboden Toegang”, die het terrein behoeden voor een te veel aan belangstelling.

Kuifeend, mannetje